

Vad vet du om Rättvisemärkt?

1. Vem bestämmer priset på en Rättvisemärkt vara i en butik i Sverige?

- 1 Rättvisemärkt
- X Odlaren
- 2 Butiken

2. Hur stor del av Fairtrade-producenterna odlar ekologiskt?

- 1 15 %
- X 30 %
- 2 8 %

3. Hur kan man garantera att de internationella Fairtrade-kriterierna följs?

- 1 Alla led i produktionen kontrolleras av ett oberoende certifieringsorgan
- X Företagen gör egna kontroller utifrån Fairtrade-kriterierna
- 2 Rättvisemärkt i Sverige gör årliga kontroller av produkterna som säljs i Sverige

4. Under Rättvisemärkts årliga kampanj Fairtrade Fokus 2009 vann Sverige tävlingen om vilket land som kunde samla flest personer att fika Rättvisemärkt under en dag. Men i vilket land dricks det vanligtvis mest kaffe per person?

- 1 Finland
- X Sverige
- 2 Danmark

5. Vad har länge varit ett stort problem för kaffeodlarna i världen?

- 1 Kaffe konsumtionen går stadigt nedåt
- X Odlarna vet inte vad de ska göra med alla pengar de tjänar
- 2 Marknadspotentialen understiger ibland produktionskostnaderna

6. Hur bidrar Rättvisemärkt till att kaffeodlarna får en förbättrad ekonomi?

- 1 Rättvisemärkt betalar varje månad ut bidrag till varje odlare
- X Enligt kriterierna ska varje odlare få minst ett minimipris för sina varor, och utöver det en premie
- 2 Fairtrade Labelling Organizations International (FLO), skickar ut stödpersoner för att hjälpa odlarna vid skördetid

7. Alla Fairtrade-certifierade producentorganisationer får en premie. Vem beslutar vad premien ska användas till?

- 1 Chefen för producentorganisationen
- X Odlarna beslutar gemensamt
- 2 Den person inom producentorganisationen som har högst auktoritet

8. Vilket av följande alternativ kan *inte* vara Rättvisemärkt?

- 1 Rosor
- X Min butik
- 2 Vin

9. Var odlas de flesta Rättvisemärkt-certifierade bananer som vi köper i Sverige?

- 1 Danmark
- X Dominikanska Republiken
- 2 Ecuador

10. Hur stor del av bananerna i dagligvaruhandeln i Sverige är Rättvisemärkt-certifierade?

- 1 4,25 %
- X 10 %
- 2 50 %

Svar

1. Vem bestämmer priset på en Rättvisemärkt vara i en butik i Sverige?

2 Butiken

Priset på en Rättvisemärkt vara bestäms alltid av den som säljer den. Det som regleras av Fairtrade Labelling Organizations International, FLO, är minimipriset som producenten får, alltså det minsta man kan betala t.ex. en odlare för de kaffebönor som odlats. Minimipriset täcker alltid minst produktionskostnaden oavsett världsmarknadspriset, som ibland understiger denna kostnad.

2. Hur stor del av Fairtrade-producenterna odlar ekologiskt?

X 30 %

Internationellt är cirka 30 % av producenterna av Rättvisemärkt/Fairtrade ekologiskt certifierade enligt KRAV:s regler. Samtliga producenter följer dock internationella Fairtrade-kriterier gällande miljöhänsyn.

3. Hur kan man garantera att de internationella Fairtrade-kriterierna följs?

1 Alla led i produktionen kontrolleras av ett oberoende certifieringsorgan

Kontrollerna utförs av FLO-Cert. FLO-Cert ägs av FLO men drivs som ett oberoende internationellt certifieringsorgan, med ansvar för inspektioner och certifiering av producentorganisationer och exportörer/importörer. Inspektionerna utförs av ett sjuttiofem inspektörer från FLO-Cert, av vilka ett drygt femtiotal är inriktade mot kontroll av just producentorganisationerna. FLO-Cert följer ISO65-standard, dvs den ledande kvalitetsnorm som gäller för certifieringsorganisationer. Detta innebär att verksamheten är oberoende och transparent samt att detta kontrolleras av en tredje part.

4. Under Rättvisemärkts årliga kampanj Fairtrade Fokus 2009 vann Sverige tävlingen om vilket land som kunde samla flest personer att fika Rättvisemärkt under en dag. Men i vilket land dricks det vanligtvis mest kaffe per person?

1 Finland

Finland är det land i Norden som har världens absolut högsta kaffekonsumtion. Finland har de största kaffetunnorna och förbrukar i snitt 3,5 koppar kaffe per person och dag. Tätt efter kommer Sverige med 3,2 koppar om dagen. Sverige vann däremot Nordic Fairtrade Challenge 2009 med över 130 000 deltagare.

5. Vad har länge varit ett stort problem för kaffeodlarna i världen?

2 Marknadspriset understiger ibland produktionskostnaderna.

6. Hur bidrar Rättvisemärkt till att kaffeodlarna får en förbättrad ekonomi?

X Enligt kriterierna ska varje odlare få minst ett minimipris för sina varor, och utöver det en premie.

7. Alla Fairtrade-certifierade producentorganisationer får en premie. Vem beslutar vad premien ska användas till?

X Odlarna beslutar gemensamt

Beslutet för hur premien ska användas tas gemensamt av odlarna, en viktig del i en demokratisk process. Premien används till att utveckla lokalsamhället socialt och ekonomiskt, t.ex. i en ny skola, nya bostäder eller hälsovård, eller till investeringar i jordbruket/produktionen.

8. Vilket av följande alternativ kan *inte* vara Rättvisemärkt?

X Min butik

En butik kan aldrig vara Rättvisemärkt. Endast de varor som det finns utarbetade kriterier för kan certifieras.

9. Var odlas de Rättvisemärkt-certifierade bananer som vi köper i Sverige?

X Dominikanska Republiken

De Rättvisemärkt-certifierade bananer vi äter i Sverige kommer från Dominikanska Republiken.

10. Hur stor del av bananerna i dagligvaruhandeln i Sverige är Rättvisemärkt-certifierade?

1 4,25 %

4,25 % enligt en undersökning som Rättvisemärkt gjorde 2009.